

Nr 222

Av herr **Göransson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till verksamheten vid hemgårdar.*

Den svenska hemgårdsrörelsen har under sin snart 40-åriga tillvaro arbetat sig fram till en erkänd ställning i vårt samhälle.

I hemgårdarna finnas daghem och barnträdgårdar, där mödrar, som tvingas vara utom hemmet hela eller en del av dagen, kunna lämna in barnen. De skolbarn, som av någon anledning inte kunna läsa sina läxor hemma, tas emot i hemgårdens eftermiddagshem, där de få läsa sina läxor under ledning, få mat som de betala för och för övrigt delta i praktiska sysselsättningar, lek och friluftsliv. Klubbar och studiecirkelar ta emot barn i äldre åldersklasser och ungdom. Föräldrarna inbjudas till regelbundet återkommande möten, till mödraklubbar eller föräldraföreningar. Vad hemgårdarna framför allt eftersträva, är att nå personlig kontakt med de enskilda hemmen och de enskilda människorna. I stadgarna för Riksförbundet Sveriges hemgårdar heter det: »Med hemgård förstås ett socialt arbetscentrum, som har till uppgift att verka för gemenskap och förståelse mellan människor, tillhörande olika åsiktsriktningar, arbetsområden och livsintressen, samt att söka befrämja ömsesidigt bistånd i strävandet för personlig utveckling».

Det är omöjligt att säga vilken gren av hemgårdarnas arbeten som är den betydelsefullaste. Men ett särskilt intresse tilldrar sig verksamheten bland barn och ungdomar, eftersom frågan om ungdomen har sin speciella aktualitet i vår tid. Här ha hemgårdarna genom sina klubbar utfört en gärning, värd det varmaste erkännande. Det gäller de slutna klubbarna med deras mera permanenta medlemsstock men inte mindre verksamheten enligt den s. k. öppna linjen. Den innebär, att hemgårdarna ta emot även ungdom som inte tillhör eller vill tillhöra någon klubb men som har ett brännande behov att få kontakt med människor.

I kampen mot ungdomsbrottslighet, ungdomsfylleri och vanart äro hemgårdarna en av samhällets verksamaste medhjälpare.

Några medarbetare äro avlönade, men i regel så lågt, att hemgårdarna alltid löpa fara att förlora dem. Pensionsfrågan är icke ordnad. Många medarbetare äro oavlönade.

I mycket stor utsträckning finansieras verksamheten genom frivilliga gåvor. En stor del av ledarnas tid går tyvärr åt för att tigga ihop pengar till verksamheten. I de flesta fall ger kommunen bidrag, i några fall ett stort bidrag. Därjämte lämnar staten ekonomiskt stöd. Detta utgår i två

former, nämligen 1) enligt vanliga regler till daghem, barnträdgårdar och eftermiddagshem med dels lönebidrag, dels kostbidrag, 2) i form av ett särskilt anslag till hemgårdsrörelsen.

Detta anslag uppfördes första gången på riksstaten för budgetåret 1941/42, då med 5 000 kronor. Vid 1945 års riksdag höjdes anslaget till 30 000 kronor, och därvid har det förblivit. I årets statsverksproposition finnes upptaget ett belopp av denna storlek till hemgårdsrörelsen (åttonde huvudtiteln, punkt 324). Av dessa 30 000 kronor få 1 000 kronor användas för riksförbundets organisations- och expeditionskostnader, och resten — 29 000 kronor — fördelas på de inte mindre än 34 hemgårdar som nu finnas. Mera behöves icke sägas för att det skall stå klart, att anslaget är alldeles otillräckligt.

Vad som behövs för att hemgårdarnas verksamhet skall kunna bestå och utvecklas vidare är att statsbidrag kan utgå till hemgårdsföreståndares lön samt att frågorna om deras pensionsrätt och lönetursberäkning lösas. Dessa frågor torde de bistra tiderna till trots böra utredas nu, så att, när gynnsammare ekonomiska förhållanden inträda, ett konkret förslag föreligger.

Vidare behövs ökat statligt stöd. Skulle detta förslå för de ständigt växande behoven, behöfde anslaget höjas flera gånger om. Detta är otänkbart f. n. Det gäller att rädda hemgårdsrörelsen över till bättre tider. Ett från 30 000 till 60 000 kronor höjt anslag skulle härvid vara en betydelsefull hjälp. Av beloppet synas 5 000 kronor — i stället för nu 1 000 kronor — böra få reserveras för riksförbundets organisations- och expeditionskostnader.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta

dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående statsbidrag till hemgårdsföreståndares lön ävensom angående pensionsrätt och lönetursberäkning för dem,

dels ock att öka det för budgetåret 1950/51 å åttonde huvudtiteln uppförda anslaget *Bidrag till verksamheten vid hemgårdar* från 30 000 kronor till 60 000 kronor.

Stockholm i januari 1950

Hardy Göransson.

Ebon Andersson.

Anna Sjöström-Bengtsson.